

LIETUVOS STANDARTIZACIJOS DEPARTAMENTO

2023 M. ATASKAITA PAGAL EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO (ES) NR. 1025/2012 DĖL EUROPOS STANDARTIZACIJOS 6 STRAIPSNIO „MVĮ PRIEIGA PRIE STANDARTŲ“ 3 DALĮ

VILNIUS

2024 M. SAUSIS

IŽANGA

Ataskaita parengta įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1025/2012 dėl Europos standartizacijos 6 straipsnio 3 dalį, kuria vadovaudamasi, visos Europos Sąjungos (ES) nacionalinės standartizacijos institucijos turi pateikti metinę ataskaitą apie veiklą ir priemones, kuriomis siekiama sudaryti mažoms ir vidutiniams įmonėms* (toliau – MVĮ) geresnes sąlygas naudoti standartus ir dalyvauti standartų rengimo procese.

Šioje ataskaitoje pateikiama informacija apie 2023 m. Lietuvos standartizacijos departamento (toliau – Departamentas) vykdytą veiklą, siekiant MVĮ sudaryti geresnę prieigą prie standartų ir sudaryti sąlygas joms dalyvauti rengiant standartus.

PRIEMONĖS, KURIOMIS SIEKIAMA PAGERINTI MVĮ PRIEIGĄ PRIE STANDARTŲ IR SUDARYTI SĄLYGAS JOMS DALYVAUTI RENGIANT STANDARTUS

INFORMACIJOS APIE STANDARTUS TEIKIMAS

Departamento svetainėje esančioje *Elektroninėje standartų parduotuvėje* (<https://eshop.lsd.lt>) skelbiama informacija apie išleistus Lietuvos standartus ir standartizacijos leidinius (toliau – standartai) bei neperimtus Europos standartizacijos komiteto (CEN) ir Europos elektrotechnikos standartizacijos komiteto (CENELEC) standartizacijos leidinius, pvz., technines ataskaitas (CEN/TR, CENELEC/TR) ar darbinio seminario susitarimų pranešimus (CWA) bei Tarptautinės standartizacijos organizacijos (ISO) leidinius. Visos suinteresuotosios šalys, įskaitant MVĮ, informaciją gali rasti vienoje vietoje, tai supaprastina reikiamo standarto paiešką.

Reikiamo standarto paiešką *Elektroninėje standartų parduotuvėje* galima atlikti pagal standartizacijos sritį, technikos komitetą, lietuviškus ir angliškus raktinius žodžius, standarto žymenį ir kitus požymius. Visi Departamento katalogo standartai yra konvertuoti į *pdf* formatą. Prie informacijos apie kiekvieną standartą nemokamai pateikiamos standartų ir neperimtų CEN ir CENELEC leidinių santraukos (taikymo sritys) lietuvių arba anglų kalbomis. Taip pat yra galimybė nemokamai peržiūrėti pirmus standarto puslapius.

PRIEIGA PRIE STANDARTŲ

Departamento specialistai konsultuoja suinteresuotąsias šalis standartų rengimo ir nacionalinių standartų taikymo klausimais.

Sukurtos priemonės, leidžiančios pateikti užklausą rūpimais klausimais dėl standartų ir standartizacijos veiklos (<https://www.lsd.lt/index.php?-850111203>). Nuo 2019 m. rugpjūčio mėn. apie standartuose pastebėtas klaidas ir netikslumus galima pranešti *Elektroninėje standartų parduotuvėje* (<https://eshop.lsd.lt>) paspaudus pasirinkto standarto apačioje esantį laukelį „Komentuoti standartą“.

Elektroninėje standartų parduotuvėje galima įsigyti išleistus Lietuvos standartus ir standartizacijos leidinius, neperimtus Europos standartizacijos leidinius, neperimtus tarptautinius

* Įmonės, kuriose dirba mažiau kaip 250 asmenų ir kurių metinės pajamos neviršija 50 mln. EUR ir (arba) turto balansinė vertė neviršija 43 mln. EUR (SD 14:2010).

standartus ir standartizacijos leidinius arba užsisakyti standarto 24 val. trukmės skaitymo arba neriboto skaitymo paslaugas.

MVĮ įsigyjant standartus yra taikoma 20 % nuolaida.

Nemokamai susipažinti su standartais galima Departamento skaitykloje ir viešosiose bibliotekose (Martyno Mažvydo viešojoje bibliotekoje, Kauno apskrities viešojoje bibliotekoje, Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešojoje bibliotekoje, Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešojoje bibliotekoje, Neringos savivaldybės Viktoro Miliūno viešojoje bibliotekoje, Elektrėnų savivaldybės viešojoje bibliotekoje, Lietuvos Medicinos bibliotekoje).

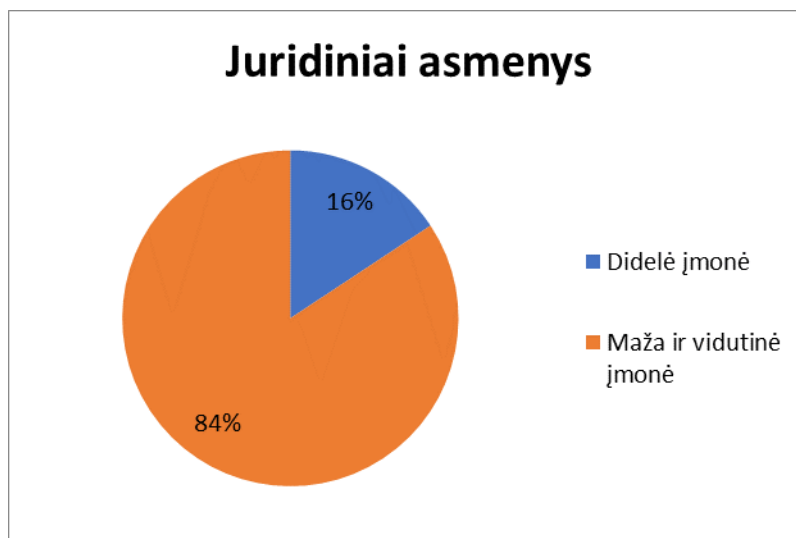
SĄLYGŲ DALYVAUTI STANDARTIZACIJOS VEIKLOJE MVĮ SUDARYMAS IR PRIEIGA PRIE STANDARTŲ PROJEKTŲ

MVĮ įsitraukti į standartizaciją gali dalyvaudamos technikos komitetų veikloje pagal savo veiklos sritį arba teikdamos pastabas dėl standartų projektų viešosios apklausos metu.

Departamento svetainėje (<https://eshop.lsd.lt/public#!/committee/list>) yra pateikiama išsami informacija apie Departamento technikos komitetų veiklą, juose dalyvaujančius suinteresuotuosius subjektus ir rengiamus bei peržiūrimus standartų projektus.

Departamento technikos komitetų veikloje savanoriškai ir lygiomis teisėmis dalyvauja visos suinteresuotosios šalys, įskaitant MVĮ. Narystės mokesčio nėra, todėl MVĮ, kaip visateisės narės, standartizacijoje gali dalyvauti vienodomis sąlygomis.

2023 m. gruodžio mėn. duomenimis apie 73 % visų technikos komitetų narių sudarė gamintojai ir paslaugų teikėjai. MVĮ apėmė apie 84 % gamintojų ir paslaugų teikėjų.

LST TK veikloje dalyvaujančių gamintojų ir paslaugų teikėjų pasiskirstymas pagal dydį

MVĮ, dalyvaujančios technikos komitetų veikloje, turi nemokamą prieigą prie standartų projektų ir gali teikti dėl jų komentarus per el. komiteto platformą *Livelink* (<http://live.lsd.lt/smis>).

Departamentas, siekdamas sudaryti geresnes sąlygas MVĮ atstovams įsitraukti į CEN, CENELEC, ISO technikos komitetų ir darbo grupių veiklą rengiant tarptautinius ir Europos standartus, finansuoja dalyvavimo posėdžiuose išlaidas. Per 2023 m. apie 90 % dalyvių, kuriems buvo

kompensuotos išlaidos, atstovavo MVĮ.

LST TK veikloje nedalyvaujančios MVĮ Departamento svetainėje (<https://lsd.lrv.lt/lt/standartizacija/darbo-programa>) gali susipažinti su metine Departamento darbo programa, susipažinti su rengiamais, peržiūrimais nacionaliniais standartais, rengiamomis perimtų Europos ir tarptautinių standartų redakcijomis lietuvių kalba.

Informacija apie viešajai apklausai pateiktus standartų projektus skelbiama *Standartų projektų portale* ir Departamento biuletenyje.

Nuo 2022 m. vasario mėn. Departamentas pristatė naują visuomenei skirtą nacionalinių, Europos ir tarptautinių standartų projektų stebėsenos ir komentavimo įrankį – *Standartų projektų portalą* (<https://projektai.lsd.lt/lt/>).

Portale užsiregistravusioms MVĮ sudarytos galimybės elektroniniu būdu nemokamai:

- susipažinti su viešajai apklausai pateiktais nacionalinių, Europos bei tarptautinių standartų projektais ir teikti komentarus dėl jų dalykinio turinio,
- teikti siūlymus dėl naujų nacionalinių standartų projektų rengimo,
- prenumeruoti naujienas, susijusias su nacionalinių, Europos ir tarptautinių standartų projektais.

Atverta *Lietuvos standartų ir standartizacijos leidinių bibliografinių duomenų bazė* (<https://data.gov.lt/dataset/lietuvos-standartu-ir-kitu-leidiniu-bibliografiniu-duomenu-baze>). Joje pateikiami duomenys apie: nacionalinių, tarptautinių ir Europos standartų projektus, jų rengimo etapus, ryšius su galiojančiais standartais; Lietuvos standartus (standarto žymuo, pavadinimas, išleidimo data, panaikinimo data, taikymo sritis lietuvių ir anglų kalbomis, kita informacija); Departamento technikos komitetus (LST TK) ir jų ryšius su tarptautinių standartizacijos institucijų ir Europos standartizacijos organizacijų technikos komitetais.

INFORMACINIAI SEMINARAI STANDARTŲ TAIKYMO KLAUSIMAIS

Departamentas, siekdamas skatinti standartų taikymą ir gerinti supratimą apie juos, organizuoja seminarus suinteresuotosiems šalims.

Departamente 2023 m. buvo organizuoti šeši atskirų ūkinės veiklos sričių atstovams skirti internetiniai seminarai:

1. 2023 m. birželio 2 d. – seminaras „Techniniai reikalavimai dirvožemio gerinimo medžiagoms ir auginimo terpėms pagal standartus“,
2. 2023 m. gegužės 10 d. – seminaras „Turizmo paslaugų organizavimas pagal standarto LST ISO 21902:2021 reikalavimus ir rekomendacijas“,
3. 2023 m. spalio 5 d. – seminaras „Reikalavimai ir rekomendacijos dėl viešųjų pirkimų dalyvių sąžiningumo ir atskaitomybės pagal standartą LST EN 17687:2022“,
4. 2023 m. lapkričio 14 d. – seminaras „Informacijos saugumo kontrolės priemonės pagal standartą ISO/IEC 27002:2022“,
5. 2023 m. gruodžio 5 d. – seminaras „Rekomendacijos žaliesiems pirkimams pagal standartus LST EN ISO 14040:2007 ir LST EN ISO 14044:2007“,
6. 2023 m. gruodžio 19 d. – seminaras „Žiedinės ekonomikos didinimas saulės modulių ir energijos kaupiklių vertės grandinėse: iššūkiai ir reikalingi techniniai sprendimai“.

Seminaruose dalyvavo 277 dalyviai, kurių didžiąją dalį sudarė MVĮ atstovai.

**KEITIMASIS GEROSIOS MVĮ DALYVAVIMO STANDARTIZACIJOJE PRAKTIKOS
PAVYZDŽIAIS
SU KITOMIS ES NACIONALINĖMIS STANDARTIZACIJOS INSTITUCIJOMIS**

Baltijos standartizacijos forumas (BSF).

2023 m. rugpjūčio 24 d. Daugpilyje (Latvija) vyko kasmetinis Baltijos standartizacijos forumo susitikimas. Forume dalyvavo Estijos, Latvijos, Lenkijos ir Lietuvos nacionalinės standartizacijos institucijos. Forumą organizavo Latvijos nacionalinė standartizacijos institucija.

Tradiciskai Baltijos standartizacijos forumo plenarinėje sesijoje buvo aptariami per metus šalių narių nacionalinėse standartizacijos institucijose įvykę struktūriniai ir kitokie pasikeitimai, įdiegtos naujovės, pasiekimai, diskutuojama dėl dirbtinio intelekto įrankių taikymo bei dalijamasi patirtimi ir geros praktikos pavyzdžiais. Forume dalyvavę specialistai diskutavo aktualiais klausimais 4-iose teminėse darbo grupėse: „Valdymas“, „Standartizacija“, „IT“, „Pardavimai ir rinkodara“.

Kitas susitikimas vyks Lenkijoje.